

**TU DIZANÎ
ÎSA MESÎH KÎ YE?**

Abdul-Mesîh

TU DIZANÎ ÎSA MESÎH KÎ YE?

Abdul-Mesîh

Was denkst du über Christus?
Kurmandschi

What do you think about Christ?
Kurdish-Kurmanji

İsa için ne düşünüyorsunuz?

Sådd och Skörd Förlag. © 1988
Box 49062, S-400 64 Göteborg, Sweden

Mizgînî 1997 by permission
Postfach 1125
35441 Biebertal
Elmanya/Germany

Kitabı Mukaddes Şirketi
İstiklâl Çad. No: 481
Beyoğlu İstanbul, Turkey
Tel: 0212 244 20 60

Baweriya we di derheqê Îsa Mesîh de çi ye?

Hûn di derheqê Mesîh de çi bawer dikin? Hertîşt bi vê bersivê ve girêdayî ye: kêfxweşiya te di vê Dinyayê de, bûrandina te di Dinya din de çi ye û tê li wê derê çawa bijî? Îsa Mesîh wê zû dîsa vegere û wê ji te pirs bike, wek ku wî berî niha ji Fêrisiyan pirsî: "Hûn di derheqê min de çi bawer dikin?"

Ez îro wek bawermendekî Îsa Mesîh têm ba we. Ez dixwazim bibim dostê we. Ez bi rastî dixwazim, ku hûn bizanin Mesîh kî ye û gelekî mihim e, ku tu kes we di vê pirsê giring de şaş neke. Divê hûn bawer nekin, ku ew bi tenê pêxember e, an jî mirovekî qenc e wek gelekên din. Na, ew yek e û bê hember e. Tu kes wek wî ne li vê Dinyayê, ne jî li wê Dinyayê nîn e.

Hûn di derheqê bûyina wî ya xweş û newaze (şanyazî) de çi bawer dikin?

Tu kes tucaran wek wî newelidiye. Ew kurê Meryem e. Wek ku hûn dibêjin Îsmâil kurê Birahîm e, Yûhenna kurê Zekerya ye û Mihemmed kurê Abdulla ye. Zilamên din hemû ji bavê xwe nav distînin. Çima Îsa ji diya xwe nav standiye? Belê, ji ber ku bavê wî yê dinyayî tune bû, ew ji Meryema keçik welidî.

Ew bi qudreta Xwedê welidî, bê têkiliya zilamekî (yanî bê zewacî).

Berî ku ew çêbibe bi heftsed salî pêxember Îşaya gotibû, ku ewê çêbibe (Kitêba Îşaya 7:14) û tam wek ku berê gotibû, tam wilo çêbû. Hûn dikarin vê yekê di Încîlê de, di Kitêba Metta 1:18-25'an de bixwînin. Xwedê bavê me Adem ji axê çêkiriye, em û pêxember jî tevde ji Adem çêbûne.

Em ji axê hatine û dinyayî ne. Xudan Îsa ji ezmên hate xwar. Ew paqij û bê kêmayî wek berf û baranê ye. Yên din hemû ji Dinyayê ne û ne paqij in û bi guneh in. Em dixwînin, ku "Mesîh hatiye Dinyayê ji bona ku gunehkaran xilas bike" (Încîl, Nameya ji Tîmotêyo re ya pêşî 1:15). Ew hate cihekî xerîb wek ku hûn hatine dewleta xerîb. Îsa bi Xwedê re bû berî ku ew bê xwar. Wî biryara (qirara) xwe da, ku bê vê Dinyayê û hate vê Dinyayê, ku me xilas bike. "Di destpêkê de Peyv hebû", yanî Xebera Xwedê, Îsa Mesîh hebû (Încîl, Kitêba Yûhenna 1:1-3 û 14 bixwînin). Wî bedena însanan stand û bû mirov. Ew ji ezmên hate erdê.

Carekê du zilam ketibûn çaleke kûr de. Yekî ji yê din re got: "Min xilas bike ji vê pîsîtiyê!" Yê din lê vegerand û got: "Ya bêaqil, ezê çawa bikarim? Ez jî wek te di eynî pîsîtiyê de me." Herdû jî di çalê de bûn û yekî nikarîbû alîkariya yê din bikira. Wî çaxî werîsek ji jor hat û dengê jî pê re hat û got: "Bi werîs bigirin!" Tenê zilamê ku neketibû çalê dikarîbû alîkariya wan bike. Ew alîkariya ji jor ve hate şandin bi alîkariya yekî din.

Pêxemberê ji hemûyan baştir jî nikarîbû me ji çala gunehan xilas bike, lê belê Îsa bedeneke bê guneh stand. Xwedê milyaket şandin, ji bo ku mizgîniya welidandina wî bidin. Ew bi bûyîna xwe bi tenê ye. Em nikarin wî bi îsanekî din re qiyas bikin.

Tu di derheqê tebietê (qerektêrê) wî de çî bawer dikî?

Îsa Mesîh kamil bû. Wî carek bi tenê jî guneh nekir. Wî tucaran tu şaşîti nekir. Ew tucaran hewce nebû, ku ji bona efûkirinê rica bike. Pêxember Dawid rica kir. Pêxember Biraîm rica kir. Bi rastî pêxemberekî din jî got, ku wî rojê heftê caran ji bona efûbûnê ji Xwedê rica dikir. Tu dikarî di Kitêba Pîroz (Kitêba Miqedes) de û di Quranê de heta tu bêjî bes bigerî û tu carekî jî nabînî, ku Îsa ji bona efûbûnê rica kiriye. Efûbûnê re ne lazim bû, çimkî ew bê guneh bû.

Şagirtêkî wî yê nas di derheqê wî de nivîsandiye û gotiye: "Ew ji gunehan bêrî bû û bê guneh bû. Wî tu guneh nekirine." Wî mirovî ew qenc nasdikir. Xwedê pêxember efû dikirin, gava ku wan gunehên xwe digotin, lê belê Îsa nehewce bû ku bê efûkirin. Ew bê guneh bû. Heta ku wî dikarî bêje dijminên xwe: "Kî ji we dikare nîşan bide, ku guneh li ba min heye?" (Încîl, Kitêba Yûhenna 8:46). Tu kesî ji wan nikarîbû ku gunehêkî jî di jiyana wî de bibîne.

Kî ji me dikare bi vî awayî ji dijminên xwe re meydanê bixwîne? Îsa birin ba hakim Pîlato û wan bi derewan şehdebûnî li ser wî dan, lê belê Pîlato nikarîbû şaşîtiyekê bibîne. Wî destên xwe şuştin û got: "Ez ji xwîna vî mirovê rast bê sûc im". Tucaran mirovên bê guneh peyda nebûne. Lê belê ew bi tenê xilaskarekî bê guneh e. Ew bi tenê ye û bê hember e.

Tu di derheqê xeberên wî de çi bawer dikî?

Carekê dijminên wî esker şandin, ku wî bigirin. Wan guh dan peyvîna wî û piştîre bê girtina wî veşerîyan û ecêbmayî man û gotin: "Tu kes tucaran mîna wî mirovî nepeyiviye (xeber nedaye)!" (Încîl: Kitêba Yûhenna 7:46). Lê belê bifikire, ku wî çi got: "Ez ronahiya Dinyayê me. Her kî ku li pey min were, wê tucaran di tariyê de rêve neçe, lê wê bibe xwedî ronahiya jiyane" (Kitêba Yûhenna 8:12).

Mirovekî pîr carekê ji min re şirovekir, ku mena wan peyvên Îsa çi ye. Wî got: "Tu zanî, ya dostê qenc, ku pêxember wek heyvê ne. Çawa heyv bi şev ronahî dide, pêxember jî bi ronahiya Xwedê hatine vê Dinya tarî. Heyva nîvçe tam wek pêxemberekî ye. Ew bêhtir û bêhtir ronahî dide, heta ku ew bibe tam heyv û piştîre kêr dibe û dimire. Lê belê netirse. Heyvek din wê bê cihê wê. Pêxember wilo yek bi yek hatin. Yekî xebera xwe

got û mir, çû û cihê xwe ji yekî din re hişt. Her miletekî parçek ronahî ji Xwedê standiye.

Dînên mirovan wek mûm in, an jî wek heyvê ne. Lê belê gava roj ronahî bide, kî wê li wan ronahiyên biçûk bînêre û wan bi kar bîne?" Îsa got: "Ez ronahiya Dinyayê me." Ew ronahiya heqiyê ye. Te qet ditiye, ku roj kêmbûye an jî winda bûye? Na, ew qet namire. Ew ji bona hemû kesî li hemû dewletan e. Îsa wek rojê ye. Ew tucaran kêmbûye. Ew ji bona her dewlet û her mirovan e. Wî gotiye jî: "Rê, rastî û jiyana ez im." Pêxember hemû hatin, ji bona riya ku diçe ba Xwedê bidine naskirin. Wan got: "Ev riya Xwedê ye. Bi vê riyê ve herin!" Riyên rast nîşanî wan dan û gotin: "Li pey vê hînkirin û zanîne herin û li gora peyva Xwedê bikin". Lê belê Îsa got: "Ez rê me, li pey min werin!"

Kurikekî biçûk li bajarekî mezin şaş bû. Ew ji welatekî din bû û nikarîbû xwe qenc bide fêmkirin. Wî hêvî ji polîsekî kir, ku riya malê şanî wî bide. Polîs jê re got: "Di vê enîşkê re here, bizivire enîşka didiwan ya aliyê rastê, piştê here enîşka sisiyan ya ku diçe aliyê rastê, ji pirê bibihûre, li zîvroneka çara bizivire û di nivê riyê de..." Kurik dest pê kir girî. Polîs riya rast şanî dabû, lê belê kurik westiyabû û ditirsiya, ku li gor îşaretkirina wî here. Wê kêlikê mirovek ji gundê kurik hat. Mirov rahişte destê kurik û ew bi hev re çûn. Gava kurik westiyabû û nikarîbû bimeşe, mirov rahişte wî û ew hilgirt heta mal. Polîs rê şanî kur dabû, lê belê

mirovê din wek rê bû. Îsa got: "Ez rê me, riya mala Xwedê."

Tu çi li ser meseleyên wî yên xweş dibêjî ? Tu çi li ser bangkirina (gazîkirina) wî ya xweş dibêjî? Wî got: "Werin ba min, hûn hemû yên bargiran û westiyayî, ezê rihetiye bidim we" (Încîl, Kitêba Metta 11:28). Çiqas xweş e! Tu di derheqê peyvên wî de çi dibêjî? Kesek tucaran wek wî nepeyvî. Ew yek e. Ew bê hember e. Tu kes wek wî nîn e, ne li erdê ne jî li ezmên.

Tu di derheqê navê wî û wesfê wî de çi bawer dikî?

Her pêxember navekî wî yê şexsî heye. Ji Biraîm re tê gotin "Dostê Xwedê". Ji Mûsa re tê gotin "Berdevkê Xwedê". Ji hine din re tê gotin "Ruhê Xwedê" û "Delalê Xwedê".

Mirov ji kîjanî bêhtir hez dike, ji delalê xwe an ji ruhê xwe? Niha bi wijdan be û bihêle, ku dilê te bi xwe bersivê bide. Erê, ji Îsa re tê gotin "Ruhê Xwedê". Em di Încîlê de dixwînin, ku Xwedê li ser Îsa gotiye: "Ev e kurê minî delal, bi ya wî bikin!" (Încîl: Kitêba Lûqa 9:35). Dîsa ez dixwazim ji te bipirsîm: Mirov bêhtir hez ji kê dike, dostê xwe an kurê xwe? Rast e, kurê xwe. Xwedê divê çi bêje? Em dibêjin, ku kur wek bavê xwe ye. Gava ku em Îsa dibînin, em di derheqê Xwedê de bêhtir fêm

dikin (Încîl: Kitêba Yûhenna 14:9). Kur dikare cihê bavê xwe bigire û wekîltiya wî bike. Ew dikare li cihê bavê xwe bipeyive. Îsa jî wilo kir, çaxê ku ew li ser rûyê erdê bû.

Ji ber vê yekê ji wî re tê gotin "Peyva Xwedê". Xwedê bi wî re xeber dida (Încîl: Nameya ji Îbraniyan re 1:3). Ew yek e, ew bê emsal û bê hember e.

Tu di derheqê qudreta wî de çi bawer dikî?

Ew dikare hertiştî bike. Hemû qudret û hukumdariya wî heye. Çaxê ku Îsa li ser rûyê erdê bû tu îşên Xwedê neman, ku wî nekirin. Ji Xwedê pê ve kî dikare miriyan rake? Îsa mirî rakirin. Ji xeynî Xwedê kî dikare guriyan bi yek carê qenc bike? Îsa yên gurî paqij kirin û qenc kirin. Ji Xwedê pê ve kî dikare çavên koran veke? Îsa ev tiştên ha hemû kirin. Wî her cûrên nexweşiyên qenc kirin. Tu kes qencnebûyî ji ba wî venegeriya. Wî cin û rihên nepaq bi xebera xwe derdixistin. Wî jiyana mirovan diguhert û ji gunehan xilas dikirin.

Mirovekî ku navê wî Lazer bû mir. Cenazê wî veşartin û xeber ji Îsa re şandin. Gava Îsa çû ba qebrê û got: "Lazer, were derve!" (Încîl: Kitêba Yûhenna 11:43), ew ji qebra xwe derket derve. Îsa li ser qudreta xwe ya ku dikarîbû miriyan rake, qet

şik ji me re nehiştiye. Wî got: "Qiyamet (vejîn) û jiyana ez im" (Încîl: Kitêba Yûhenna 11:25).

Roj wê bê ku hemû yên di tirbên xwe de ne wê dengê wî bibhîzin û wê derkevin derve. Tu jî, tê ji tirba xwe derkevî, gava tu mirî bî. Mûsa jî, Birahîm jî û hemû pêxemberên din jî. Lê belê Îsa Mesîh niha dikare jiyana nû bide te, jiyana û heyata Xwedê, jiyana herheyî. Ew îro li hemû derên Dinyayê jiyana mirovan nû dike. Ew dikare heyata te biguhere. Tu çi li ser qudreta wî ya mezin çi dibêjî? Ew yek e û kes pê re hember nabe.

Tu di derheqê cefa wî de çi bawer dikî?

Tu çi dibêjî li ser mirina wî? Tu dizanî tê li kûderê bimirî? Mirina te wê li vê derê an jî li dewleteke din be? Ewê li ser behrê be, di rê de be an jî di textê xwe de be? Wê li kuderê be? Tê çawa bimirî? Ewê bi nexweşiyê be, bi qeza be an jî mirina adetî be? Tê çawa bimirî? Lê belê belkî tu dikarî ji min re bêjî, ku tê kengî bimirî? Tê çend salan bijî? Kijan tarîxê tê bimirî? Û piştî mirinê çi wê bê serê te? Ez û tu, em mecbûr in bêjin, ku em van tîştan nizanin, ew di destê Xwedê de ne.

Lê belê Xudan Îsa zanîbû û ji berê ve got, ku ewê li kûderê bimire: li Orşelîmê (yanî li Qudsê). Wî ji berê ve got, mirina wî wê çawa, li kuderê û kengî be (Încîl, Kitêba Lûqa 18:31-33).

Wî ji şagirtên xwe re got, ku wê kengî bimire, yanî di roja cejinê (eydê) de çaxê herkes hingê berxek qurban didan, ji bona ku Cejina xwe ya Derbasbûnê pîroz bikin. Hingê ewê bimire, çawa ku ew bi xwe berxê Xwedê bû, yê ku ji dêla gunehên hemû mirovan ve bibûya gorî (qurban). Wî ji wan re got, ku ewê piştî sê rojan dîsa rabe. Ev tiştên ha hemû tam wek wî gotibûn qewimîn.

Wî zanîbû. Ew ne wek hemû mirovên din e. Em nizanin, pêxember jî nizanin. Gava Xwedê bixwaze, ez û tu, emê bimirin, û bi wî miqamî û li wî cihê ku ew dibîne.

Lê belê Îsa got: "Tu kes nikare jiyana min ji min bistîne, lê ez canê xwe bi daxwaza xwe didim. Ez dikarim canê xwe bidim û dikarim dîsa bistînim jî. Min ev emir ji Bavê xwe stand" (Încîl: Kitêba Yûhenna 10:18). Wî qet guneh nekiribû, ji ber vê qasê ne mecbûr bû, ku bimire. Wî ji bona me jiyana xwe da. Ew mir, ji bona ku em bînin efûkirin. Ew ji bona min û te mir. Ew şivanê qenc e, yê ku jiyana xwe ji bona mihên xwe da. Tucaran kesekî din wek wî nemiriye. Ew bi tu kesî re nayê qiyas kirin. Di nav însanan de yek tenê ye.

Tu di derheqê serfiraziya wî ya li ser mirinê de çi bawer dikî?

Ew mir û hate veşartin. Dijminên wî hertişt dikirin, ji bona ku ew di tîrbê de bimîne. Wan kevîrekî mezin gindirandin ser deriyê tîrbê. Wan kevîr asê kir û li hawirdorê tîrbê nobedarên çekdar danîn. Bê şubhe ew miribû û mirovan hertişt dikirin, ji bona ku ew di tîrbê de bimîne. Lê belê ew dîsa ji nav miriyan rabû û xwe nîşan şagirtên xwe da, ji Petrûs û Meryem û piştîre ji zêdeyî pêncsed nefsi re. Ew dîsa rabû çawa wî gotibû, ku ezê rabim.

Xwedê ew ji mirinê rakir. Xwedê dixwest şanî Dinyayê hemûyê bike, ku wî Îsa qebûl kiriye. Van mirovan hemûyan ew dît. Wan piştî rabûna wî pê re xwarin û vexwarin. Wî birînên destên xwe, lingên xwe û teniştên xwe şanî wan dan. Mirin dijminekî pir mezin e. Lazim e tu bimirî û ez jî. Pêxember mirin û mirî man. Şikir ji Xwedê re, ku Îsa Mesîh mirin bîndest kiriye. Ew îro dijî. Ew dikare wan hemûyan xilas bike, yê ku bi navê wî tên ba Xwedê, ji ber ku ew dijî û ji bo wan şefaetê dike. Ma pêxemberekî din heye, ku îro dijî, piştî ku mir? Mesîh yê bi tenê ye, ku ji mirinê rabû. Ew bi tenê ye û bi tu kesî re nayê hember kirin. Tu kes wek wî, ne li erdê, ne jî li ezmên nîn e.

Hûn di derheqê çûyîna wî ya ezmên de çi bawer dikin?

We bikaribana Încîl bixwenda, hingê weyê çûyîna Îsa ya ezmanan fêm kiribana (Încîl: Karên Şandiyên 1: 9-11 û Name ji Fîlîpiyan re 2:6-11).

Heke ez ji Cihûyan (Yahûdiyan) bipirsim, ku li ezmanan cihê pêşî kî wê bistîne, ewê bêjin "Mûsa", û ez ji Misilmanan bipirsim, ewê bêjin "Mihemmed", û ez ji Filehan bipirsim, ewê bêjin "Îsa". Lê belê Xwedê ne bi Cihûyan û ne bi Misilman û ne bi Filehan şewiriye. Xwedê Îsa biriye ezmanan û navê li ser hemû navan re daye wî. Xwedê ev kiriye, da herkes û yê nefsmezin û pozbilind jî xwe li ber Îsa nizim bikin.

Hûn di derheqê hatina wî ya didiwan de çi bawer dikin?

Ewê dîsa bê. Wî ev gotiye (Încîl: Kitêba Yûhenna 14:1-3). Milyaketan jî ev gotiye (Încîl: Karên Şandiyên 1:11). Hemû bawermendên wî li hêviya wî disekin. Misilman dizanin, ku ewê dîsa bê, da ji bona mirovan hukum bike. Ew tê, da ji bona ku bijartiyên xwe bi xwe re bibe ezmanan. Ew tê, ku li ser erdê hukumdariyê bike. Ew padîşahê Dinyayê ye. Divê, ew hukum bike, heta hemû dijminên wî

bikevine bin lingê wî. Hinek mirov şaş in û bawer dikin, ku ewê çil salî hukum bike. Xwedê dibêje 1.000 salî. Ez baweriyê bi tiştên ku Xwedê gotine tînim. Bi min, bereket û selameta 1.000 salî çêtir e ji ya 40 salî! Belê, ewê zû vegere. Hingê hemû kes wê bêjin, ku ew Padîşahê padîşahan e, Qiralê qiralan e û Serdarê serdaran e. Ew tê. Tê rojekê li ber wî bisekinî. Ewê hingê hakim be.

Gava ku tu wî rû bi rû bibînî, ewê ji te bipirse: "Tu di derheqê min de çi bawer dikî?", tê hingê çi bersivê bidî wî? Heke tu bêji: "Tu yek ji pêxemberan î", ewê ji te bipirse: "Ma çima tu li pey emirên min ne meşiyayî?" û tê bêyî hukumkirin, ji bona ku te bawer dikir, ku ew bi tenê pêxemberekî wek wan yên din e, lê belê ew bi kesî re nayê emsal kirin. Ew bi tenê xilaskar e. Kî wê vegere, da hukum bike? Pêxember Mûsa, Biraîm, Dawid an jî yek ji wan pêxemberên din? Na. Xudan Îsa tê, û ewê hakim be. Xwedê garantiyek daye hemû mirovan, bi vê ya ku wî Îsa ji nav miriyan rakir. Ew tê. Hemû çav wê wî bibînin. Ew yek e.

Tu dibêji ewê çi şertan deyne ber te?

Ew dibêje: "Werine ba min ... û ezê rihetiyê bidim we" (Încîl: Kitêba Metta 11:28). Ew îro bang dike te (gazî te dike). Gava ku wî bang kir şagirtên xwe yên pêşî, wan dev ji malên xwe, ji dê û bavên xwe,

ji karên xwe û ji hemû tiştên xwe berdan û li pey wî çûn. Ew dixwaze ku tu jî wilo bikî. Wî divê, ku tu îmanê bi wî bînî, ku ew xilaskarê te ye û tu wî bikî mezinê jiyana xwe. Ew hertiştî dixwaze. Madem ku ew dikare hertiştî li ser xwe bêje û hemû gotinên wî rast in, hingê şertên wî jî wê di cihê xwe de bin.

Di welidandina xwe de, di jiyana xwe ya bê leke de, di tebîetê xwe de, di qîmetê xwe yê yêkane de, di xeber û peyvên xwe yên xweş de, di qudreta xwe ya mezin de; di cefa û mirina xwe de ew yek e û bê hember e. Ew îro sax e. Ew li ba wan e, yên ku bawerîya xwe bi wî tînin. Ew li ezmanan e û ji bona wan şefaetê dike. Ewê di nêzîk de bê. Kesek wek wî ne li erdê û ne li ezmanan tune. Ji ber vê yekê ew dixwaze bibe Padîşah û Serdar di jiyana te de.

Xwendevanên hêja,

heke hûn bixwazin hê bêhtir li ser van tiştan hîn bibin an pirsên we hebin, hûn dikarin nameyê yanî mektûbê (bi Kurdî, Tirkî an bi Elmanî jî) ji me re bişînin. Navnîşana me ev e:

Mizgînî
Postfach 1125
35441 Biebertal
Elmanya/Germany

